

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О КРЕДИТНОЈ АКТИВНОСТИ БАНАКА

Извештај за треће тромесечје 2016.

Београд, децембар 2016.

Уводна напомена

Народна банка Србије је од 2014. године почела да спроводи анкету о кредитној активности банака. Циљ те анкете је унапређење анализе кретања на кредитном тржишту увидом у ставове представника банака о оствареним и очекиваним променама како на страни понуде кредита од стране банака, тако и на страни тражње приватног сектора за кредитима.

Анкета се састоји од десет питања која се односе на кредите привреди и становништву. Испитаници одговарају о промени кредитних стандарда¹, као и утицају фактора на њихову промену, затим о промени услова одобравања кредита, промени тражње за кредитима и утицају фактора на промену тражње.

У овом документу сумирани су резултати анкете спроведене од 1. до 15. октобра 2016. године. У анкети су исказани ставови банака о променама током трећег тромесечја 2016. године и очекиваним променама на кредитном тржишту у четвртном тромесечју 2016. године. Од укупно 30 банака с дозволом за рад Народне банке Србије, учествовало је њих 28, што обезбеђује готово потпуну покривеност кредитног тржишта, јер учешће ових банака износи 99% билансне суме банкарског сектора. Резултати анкете су приказани у виду нето процената.

Нето проценат за одговоре о питањима о понуди кредита дефинисан је као разлика између збира учешћа банака које су одговориле да су кредитни стандарди „знатно пооштрени“ и „донекле пооштрени“ и збира учешћа банака које су одговориле да су „знатно ублажени“ и „донекле ублажени“. Позитивна вредност нето процента указује на нето пооштравање, а негативна на нето ублажавање кредитних стандарда. Нето проценат за одговоре на питања о факторима дефинисан је као разлика између учешћа банака које су одговориле да је дати фактор допринео пооштравању и учешћа банака које су одговориле да је допринео ублажавању кредитних стандарда. Када је у питању тражња за кредитима, нето проценат је дефинисан као разлика између збира учешћа банака које су одговориле да је она „знатно повећана“ и „донекле повећана“ и збира процената банака које су одговориле да је „знатно смањена“ и „донекле смањена“. Према томе, позитивна вредност нето процента указује на нето повећање, а негативна на нето смањење тражње.

¹ Кредитни стандарди су писане и неписане интерне смернице или критеријуми који одражавају кредитну политику банке (нпр. приоритети у погледу врсте кредита, колатерала, сектора, региона и сл.).

САДРЖАЈ

Резиме.....	1
Кредити привреди.....	2
Кредити становништву.....	5

Резиме

Према оцени банака, током Т3 остварено је даље ублажавање ценовних услова. Укупно посматрано, кредитни стандарди су, након њиховог ублажавања у Т2, током Т3 пооштрени првенствено за велика предузећа и пољопривреднике, док су ублажени за мала и средња предузећа. С друге стране, на ублажавање стандарда су деловали нижи трошкови кредита и конкуренција. Настављен је тренд смањења каматних маржи и провизија и накнада, који је био праћен и растом тражње привреде за кредитима. Оно што је карактеристично за Т3, јесте то да је по први пут од када се анкета спроводи (од 2014), оцењено да је решавање питања проблематичних кредита, деловало у правцу ублажавања стандарда за кредитирање привреде.

Банке и за наредно тромесечје најављују даље смањење каматних маржи и провизија и додатни раст тражње за кредитима за обртна средства и за капиталне инвестиције, уз непромењене кредитне стандарде.

Током Т3 су ублажени стандарди за кредите становништву услед смањења цене извора кредита, конкуренције и позитивних очекивања по питању будуће економске активности. Смањене су каматне марже, а повећана је максимална рочност кредита. Тражња је повећана како за динарским готовинским и кредитима за рефинансирање, тако и за девизним стамбеним кредитима. Према оцени банака, до раста тражње је дошло услед повећања зарада и позитивних изгледа на тржишту некретнина.

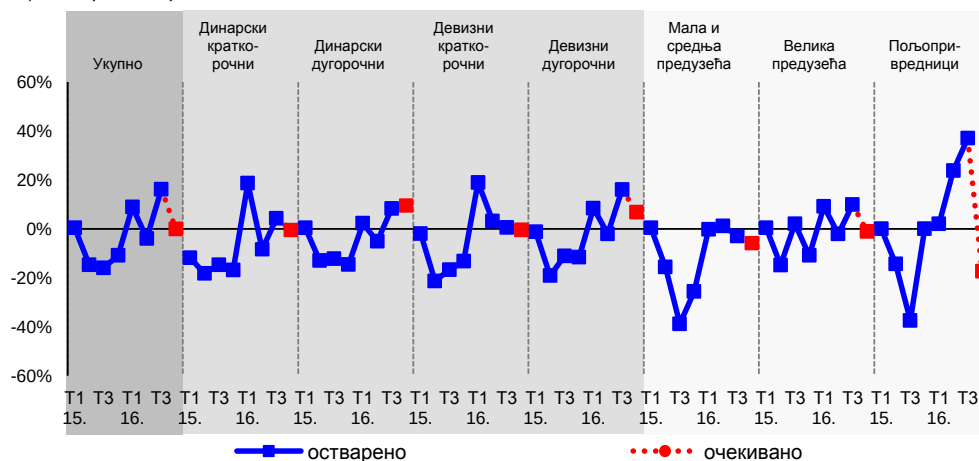
Банке указују да се и у Т4 може очекивати наставак ублажавања стандарда за готово све намене кредита, осим за стамбене кредите.

Кредити привреди

Током Т3, према оцени банака, остварено је даље ублажавање ценовних услова и раст тражње за кредитима од стране привреде, док су, укупно посматрано, кредитни стандарди пооштрени, након њиховог ублажавања током Т2.

Пооштравање стандарда током Т3 се првенствено односи на кредитирање великих предузећа и пољопривредника, док су за мала и средња предузећа стандарди били ублажени од стране мањег броја банака. Посматрано по рочној структури новоодобрених кредита уочава се да су стандарди пооштрени пре свега за дугорочне кредите, док су остали непромењени за краткорочне. Током Т4 банке не очекују промену стандарда, док мањи број банака очекује њихово ублажавање за мала и средња предузећа, као и за пољопривреднике.

Промена кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија предузећима (нето проценат)

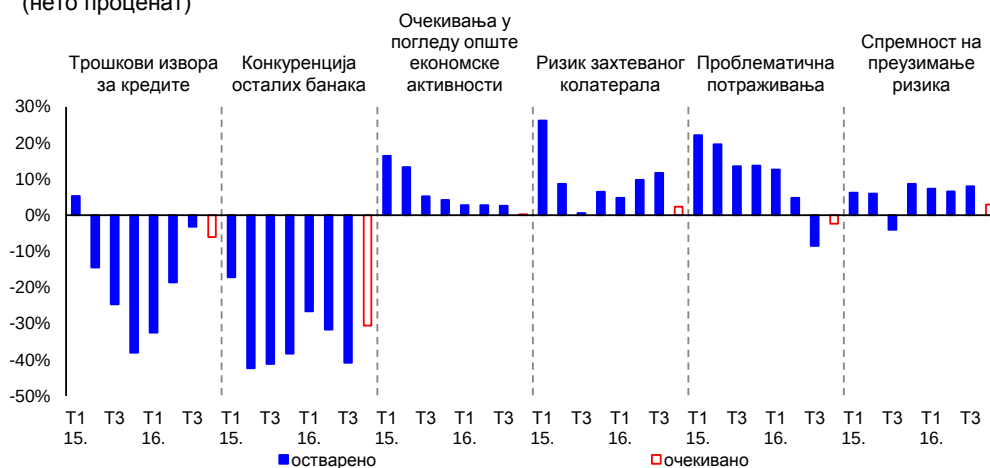

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на пооштравање кредитних стандарда, негативна на ублажавање кредитних стандарда.
** На графиконима није приказан интензитет промене.

Пооштравање стандарда банке образлажу пре свега мањом спремношћу на преузимање кредитног ризика, што се одражава и на заостравање стандарда у погледу захтеваног колатерала. С друге стране, за разлику од претходних тромесечја, у Т3 је решавање проблематичних потраживања по први пут утицало на ублажавање кредитних стандарда. На промену става банака по овом питању је утицало успешно спровођење стратегије за решавање проблематичних кредита у претходном периоду. Такође, у правцу ублажавања стандарда деловали су и конкуренција између банака и смањење цене извора за кредите. Ови фактори ће, према оцени банака, и у Т4 утицати на ублажавање кредитних стандарда.

Утицај фактора на промену кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија предузећима (нето проценат)

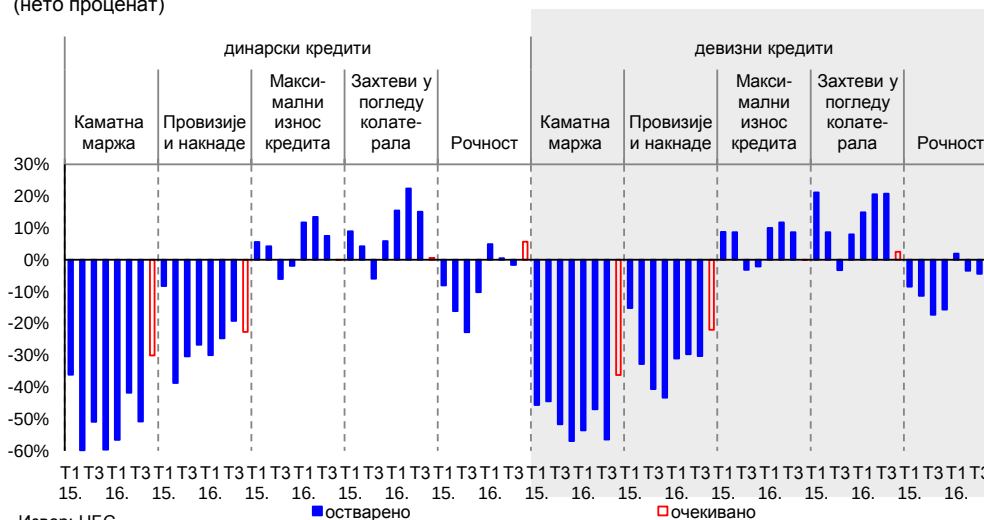
Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора поштравању кредитних стандарда, негативна на допринос датог фактора ублажавању кредитних стандарда.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

У Т3 је настављен тренд ублажавања ценовних услова код динарских и девизних кредита, пошто је већина банака смањила каматне марже, а нешто мањи број банака је смањило и провизије и накнаде. Најдужа рочност кредита је остала непромењена код већине банака, док су поштрени захтеви по питању колатерала, а код малог броја банака смањен је максимални износ кредита. Током Т4 банке очекују даље смањење каматних маржи и провизија уз задржавање максималне рочности кредита. У односу на Т3 смањен је број банака које у Т4 очекују поштравање услова по основу захтеваног колатерала.

Промена услова за одобравање кредита и кредитних линија предузећима (нето проценат)

Извор: НБС.

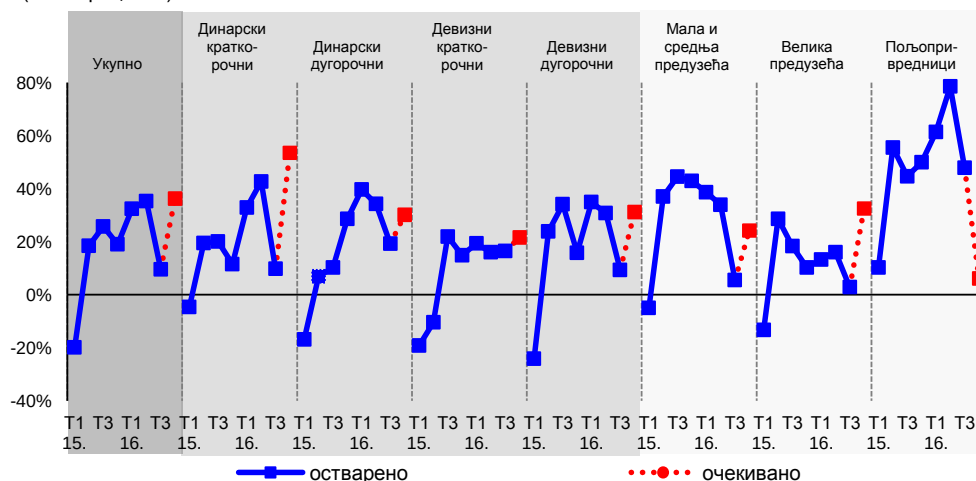
* Позитивна вредност указује на поштравање услова, негативна на ублажавање услова.

** На графиконима није приказан интезитет промене.

У поређењу са претходним тромесечјем, у Т3 је повећана тражња привреде за кредитима и то како за динарским, тако и за и девизним кредитима. Према оцени банака, већа тражња привреде за кредитима потиче од потребе за финансирањем обртних средстава, а у мањој мери од потребе за рефинансирањем постојећих кредита.

Током Т4 банке очекују додатни раст тражње привреде за кредитима, који ће првенствено потицати од великих предузећа. Раст тражње ће, по мишљењу банака, бити вођен потребама привреде за ликвидношћу, али и потребама за финансирањем капиталних инвестиција.

Промена тражње предузећа за кредитима (нето проценат)

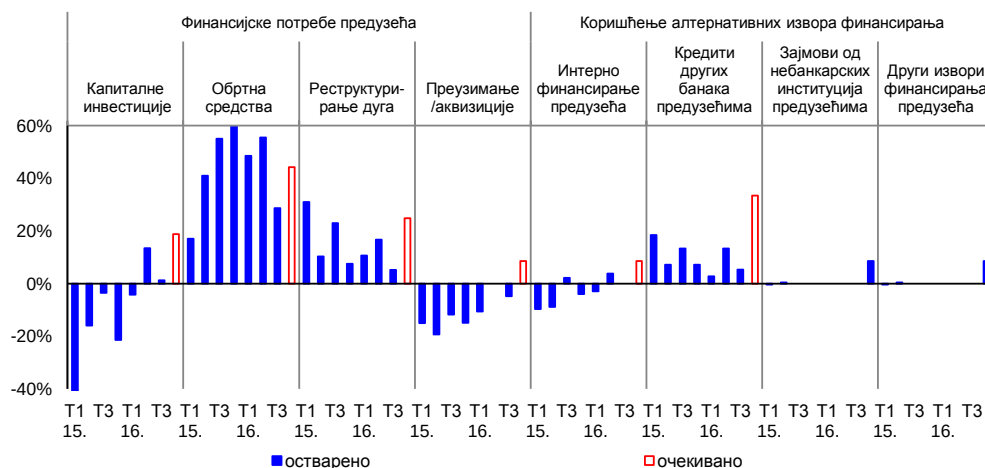

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на повећање тражње, негативна на смањење тражње.

** На графиконима није приказан интензитет промене.

Утицај фактора на промену тражње предузећа за кредитима (нето проценат)

Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора повећању тражње, негативна на допринос датог фактора смањењу тражње.

** На графиконима није приказан интензитет промене.

Кредити становништву

Према оцени банака, током Т3 остварено је даље ублажавање ценовних услова и кредитних стандарда, као и раст тражње становништва за кредитима.

Банке су током Т3 2016. ублажиле кредитне стандарде за кредите становништву. Ублажавање стандарда је углавном забележено код динарских готовинских кредита, кредита за рефинансирање и девизних стамбених кредита. Током Т4 банке очекују даље ублажавање стандарда за динарске готовинске и кредите за рефинансирање.

Промена кредитних стандарда у одобравању кредита становништву (нето проценат)

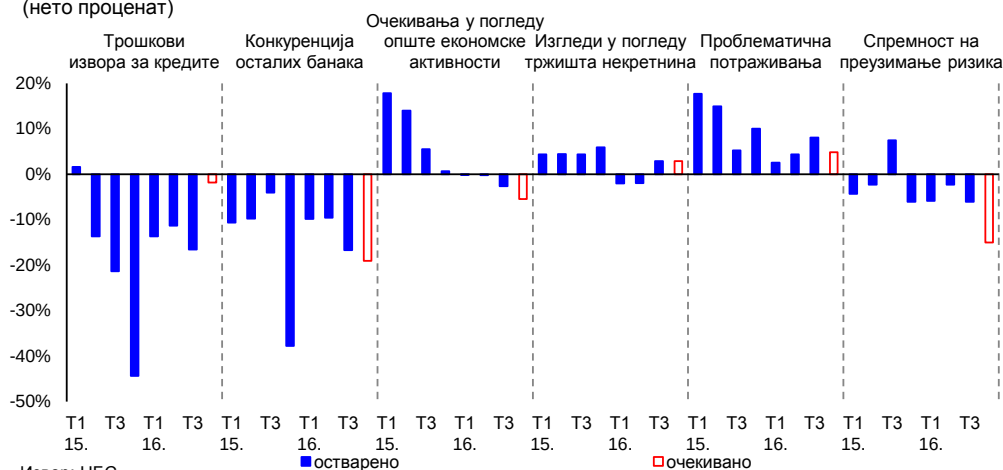
Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на поштравање кредитних стандарда, негативна на ублажавање кредитних стандарда.

** На графиконима није приказан интензитет промене.

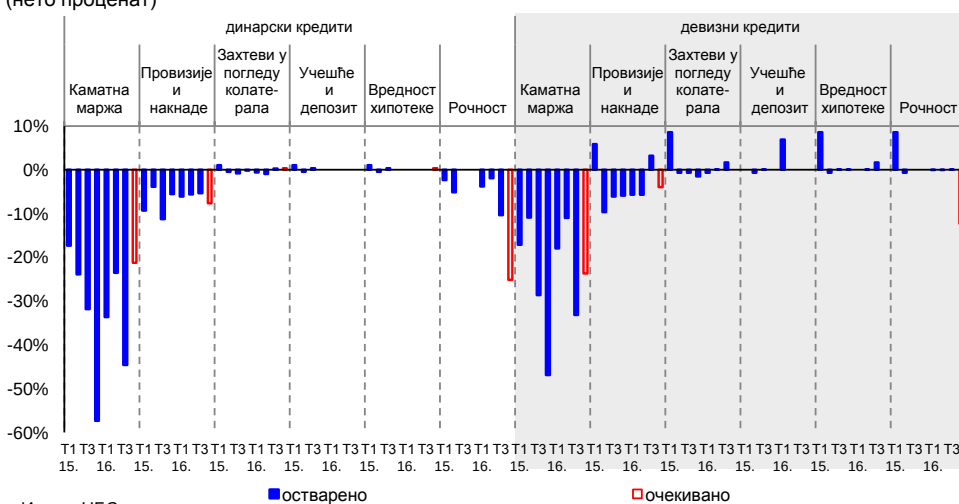
Као и у претходним тромесечјима, на ублажавање кредитних стандарда су утицали трошкови извора за кредите и конкуренција између банака. У Т3 банке истичу да су очекивања у погледу будуће економске активности и спремност на преузимање ризика деловали у правцу ублажавања, док су изгледи на тржишту некретнина деловали у правцу поштравања кредитних стандарда становништву. У односу на Т3, нешто већи број банака је оценио да ће током Т4 позитиван допринос ублажавању стандарда становништву потицати од конкуренције и веће спремности на преузимање ризика. У Т4, већина банака сматра да трошкови извора за кредите, изгледи на тржишту некретнина и очекивања у погледу економске активности неће утицати на промене кредитних стандарда становништву.

Утицај појединих фактора на промену кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија становништву (нето проценат)

У Т3 је настављен тренд смањења каматних маржи, који је био присутан од почетка спровођења анкете. Мали број банака је смањио и провизије и накнаде на динарске кредите, док то није био случај код девизних кредита. Остали услови под којима су одобравани кредити становништву, а који се односе на захтеве по питању колатерала, учешћа и вредности хипотеке, су углавном остали непромењени, док је мали број банака повећао максималну рочност динарских кредита. Банке и током Т4 најављују даље ублажавање ценовних услова као и продужавање рочности кредита и то како за динарске тако и за девизне кредите.

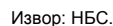
Промена услова за одобравање кредита становништву (нето проценат)

Према оцени банака, током Т3 је повећана тражња становништва за кредитима. Раст зарада и изгледи на тржишту некретнина позитивно су деловали на тражњу тако да је током Т3 већина банака оценила да је повећана тражња за

Током Т4 банке очекују даљи раст тражње који ће бити вођен потребом становништва за рефинансирањем постојећих кредита, али и куповином некретнина. Према оцени банака, раст зарада ће као и у претходна три тромесечја наставити да даје позитиван допринос расту тражње за кредитима.

(нето проценат)

* Позитivna vrednost ukazuje na povećanje tražnje, negativna na smanjenje tražnje.

** На графикonима није приказан интезитет промене.

(нето проценат)

* Позитивna вредност указује на допринос датог фактора повећању тражње, негативна на допринос датог фактора смањењу тражње.

** На графикonима није приказан интезитет промене.